

7/25970

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

23 TEMMUZ 2013

Sayı : 43728771-610.00-3711
Konu : 7/25970 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 26.06.2013 tarihli ve 43452547-120.00-130455 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/25970 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergesine ilişkin cevaplar
(3 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA
Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97
Faks: +90 (312) 294 69 77
Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

sozdemir@kalkinma.gov.tr
5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 98EK-R222-8KVH kodu ile yapılabilir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİ'NİN YÖNELTTİĞİ 7/25970
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLAR:**

Soru 1: İmalat sanayii üretiminin ve ihracatının ara malı ithalatına olan bağımlılığını ölçmek amacıyla TÜİK tarafından yapılan çalışmalar var mıdır? Varsa çalışmaların sonuçları nelerdir?

Cevap 1: Bu konuda TÜİK tarafından yapılan bir çalışma yoktur. Ekonomi Bakanlığının 14 Şubat 2012 tarihli Türkiye'nin İthalat Haritası çalışması vardır. İmalat sanayiinde 25 bin firma 36 sektör altında sınıflandırılmıştır. Bu çalışmada Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TÜİK verileri kullanılmıştır. Çalışma, 2011 yılı itibarıyla 660 milyar TL hacminde ticareti, 388 milyar TL üretimi, toplam ihracatın yüzde 72'sini, ara/yatırım malı ithalatının yüzde 83'ünü kapsamaktadır. Bu veriler ışığında imalat sanayiinin toplamda ve 36 sektörün her birinin üretimde ne kadar ithal ara/yatırım malı kullandığı tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre imalat sanayii üretiminin ara/yatırım malı ithalatına olan bağımlılığı 2008'de yüzde 41, 2009'da yüzde 38, 2010'da yüzde 40 ve 2011'de yüzde 43 olarak hesaplanmıştır.

Soru 2: TÜİK tarafından milli gelir hesaplanması amacıyla yapılan çalışmalarda kullanılan arz-üretim ve girdi-çıktı tablolarına göre imalat sanayi üretiminin ana sektörler itibarıyla ara malı ithalatına olan bağımlılığı nedir?

Cevap 2: TÜİK tarafından 2002 yılı için hazırlanan girdi-çıktı tabloları 8 Mart 2008 tarihinde yayınlanmıştır. Daha sonraki dönemler için henüz girdi-çıktı tabloları yayımlanmamıştır. Bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Soru 3: Bakanlığınız koordinatörlüğünde hazırlanmakta olan ve 2014-2018 yıllarını kapsayan 10. Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde imalat sanayi üretiminin ve ihracatının ara malı ithalatına olan bağımlılığını ölçmek amacıyla herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu çalışmanın sonuçları nelerdir? Yapılmamışsa Plan dönemi hedeflerinin belirlenmesinde hangi çalışmalardan yararlanılmıştır?

Cevap 3: Bakanlığımız bünyesinde imalat sanayi üretiminin ve ihracatının ara malı ithalatına olan bağımlılığını ölçmeye yönelik doğrudan bir çalışma yapılmamakla birlikte, 10. Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde gerçekleştirilen Özel İhtisas Komisyonlarında (ÖİK) bu durumun orta ve uzun vadede azaltılmasını sağlayabilecek önemli tespitler yapılmış ve çeşitli politika önerilerinde bulunulmuştur. Bu çerçevede, "İmalat Sanayiinde Dönüşüm" konulu ÖİK'da üretimin (değer zincirleri) hızla küreselleştiği ortamda ihraç etmek için ithal etmenin kaçınılmaz olduğu, buna karşılık bu zincirlerde konumumuzu güçlendirmemiz gerektiği tespitine yer verilmiştir. Ayrıca, imalat sanayiindeki dönüşümün önündeki sistemik engeller ortaya konulmuş, Ar-Ge, inovasyon, girişimcilik, finansmana erişim ve KOBİ gibi yatay politika alanları belirtilen sistemik aksaklıklar bağlamında ayrıntılı olarak ele alınmıştır. ÖİK çalışması çerçevesinde yeni başlayan OECD çalışması da dikkate alınarak sanayiler ve politikalar sınıflandırılmış, bu sanayilerin dünyadaki ve Türkiye'deki durumlarına göre hangi tip politikaların uygulanması gerektiği önerilmiştir.

Bakanlığımız koordinatörlüğünde hazırlanan ve 2014-2018 dönemini kapsayan 10. Kalkınma Planı'nın makroekonomik dengeleri oluşturulurken dikkate alınan bir diğer analiz de ithalatın büyüme esnekliği olmuştur. Özellikle, Plan dönemi için büyümede öngörülen verimlilik odaklı dönüşümün sağlanmasına yönelik yapısal politikaların etkin biçimde uygulanması sonucunda ithalatın büyüme esnekliğinin azalış sergileyeceği varsayımında bulunulmuştur. Ayrıca, Ekonomi Bakanlığı koordinatörlüğünde çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının da katkısıyla 2013-2015 dönemi için hazırlanan Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ve Eylem Planının ara malında üretim yetkinliğinin artırılması ve girdi tedarikinde etkinliğin, verimliliğin ve tedarik güvenliğinin sağlanması suretiyle, temel politika belgelerinde yer alan ana hedeflere doğrudan katkı sağlayacağı göz önünde bulundurulmuştur.

İthalatımızda yatırım ve ara mallarının payı 2002 yılında yüzde 89 iken 2012 yılında bu pay yüzde 88 olarak gerçekleşmiştir. Günümüzün küreselleşen dünyasında ihracat yapmak için ithalat kaçınılmaz hale gelmiştir. Gelişmiş ülkeler de benzer şekilde ithalat yapmaktadır. OECD tarafından yapılan "Bağlı Ekonomiler: Küresel Değer Zincirlerinden Yararlanma" (Interconnected Economies: Benefiting From Global Value Chains) Raporunda ve Ticaretin Katma Değer Cinsinden Ölçümü (Trade in Value Added Terms) çalışmasında son 20 yılda ülkelerin ihracatında yabancı katma değer içeriğinin arttığı tespit edilmiştir.

Ülkemizden bir örnek vermek gerekirse demir çelik sektörünün en büyük ithal kalemi olan hurda ithalatının değer olarak yüzde 70- 80'i ihraç ettiğimiz demir çelik ürünleri için girdi olarak kullanılmaktadır.

Soru 4: Bakanlık olarak imalat sanayi üretiminin ve ihracatının ara malı ithalatına bağımlılığını azaltmak amacıyla yürüttüğünüz çalışmalar var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?

Cevap 4:2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı 1 Temmuz 2013 itibarıyla TBMM genel kurulunda kabul edilmiştir. Planın üçüncü bölümünde Planda ekonomik ve sosyal tüm alanlardaki hedef ve politikaları somuta indirgeyecek ve gerçekleştirmeye yardımcı olacak Öncelikli Dönüşüm Programları yer almaktadır. Bu programlarda biri de **İthalata olan Bağımlılığın Azaltılması Programıdır**. Bu programla, üretimde dönüşümün yüksek katma değerli ürünler lehine sağlanması ve yerli girdi üretiminin ve kullanımının teşvik edilmesi yoluyla ithalata olan bağımlılığın azaltılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, yurtiçinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleri ile teknoloji kapasitesinin yükseltilmesinin desteklenmesi; yurtiçinde üretilen özellikle ara mallarında kullanıcılar arasında bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması; kamu alımlarında yurtiçinde üretilen ve yerli girdileri kullanan nihai ürünlerin tercih edilmesi; yerli doğal kaynakların etkin kullanımı; atıkların ekonomiye kazandırılması ve enerji, ulaşım, işgücü gibi üretim maliyetlerinin düşürülmesi yönünde tedbirler alınması gerekmektedir.

Bu programla;

- İmalat sanayiinin ihtiyaç duyduğu girdilerin yurtiçinde üretimine dönük, yerli katma değeri artıracak ürün/tür üretimi özendirilecek,
- Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin orta-yüksek ve yüksek teknolojiye sahip ürünlerde yoğunlaşmasına çalışılacak,

- Üretimde enerji, işgücü, ulaşım ve altyapı maliyetleri düşürülmesine odaklanılacak,
- Uygun standartta ve maliyette sürekli yerli girdi temininin artırılmasına çalışılacak,
- Yurtiçi doğal kaynak potansiyeli daha etkin değerlendirilecek,
- Kamuda ithal ürün kullanılmasının azaltılması amacıyla kamu alımlarında yerli üretimi olan ürünlerin kullanımını teşvik edici politikalar geliştirilecek,
- Yerli firmaların ölçek ve teknoloji yetersizliği veya küresel firmaların ölçek avantajı nedeniyle yurtiçi üretim kapasitesi yaratılamayan ürün gruplarında uluslararası yatırımlar teşvik edilecektir.

Soru 5: İmalat sanayii ihracatının ara malı ithalatına olan bağımlılığını azaltmak amacı çerçevesinde Dahilde İşleme Rejiminin gözden geçirilmesinin ve aşamalı olarak kaldırılmasının gerekli olduğunu düşünmüyor musunuz?

Cevap 5: Onuncu Kalkınma Planında yer alan ve “Öncelikli Dönüşüm Programlarından” biri olan *İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması Programının performans göstergelerinden biri* Dahilde İşleme Rejimi kapsamında döviz kullanım oranıdır. Bu oranın azaltılması Programın başarı göstergelerinden biri olacaktır. Program kapsamında yürütülecek faaliyetlerden biri dış ticarete dönük düzenlemelerin gözden geçirilmesidir. Bu çerçevede Dahilde İşleme Rejiminin gözden geçirilmesi faaliyeti Programda yer almaktadır.